

Saṅ. K. 68; Mu. 4. -3 Exclusive. -के In private, apart from others; Pt. 1.

ऐकान्त्यम् 1 Absoluteness, exclusiveness. -2 Friendship (सख्य); तन्मन्यसे यत्र नैकान्त्यमस्ति Mb. 8. 42. 31.

ऐकान्तिकः A pupil who commits one error in reading or reciting (the Vedas). ऐकान्तिकोऽपि न बभूव यतो; त्र तेन प्रापाभिधा नमिह बालसरस्वतीति ।

ऐकार्थ्यम् 1 Sameness of aim or purpose. -2 Consistency in meaning.

ऐकाहिक a. (-की f.) 1 Ephemeral. -2 Of one or the same day, quotidian. -3 Lasting for one day (as a sacrifice, fever, festival &c.).

ऐक्यम् 1 Oneness, unity, harmony; तेषां द्वयोर्द्वयोरैक्यं विभिदे न कदाचन R. 10. 82; U. 6. 33. -2 Unanimity. -3 Identity, sameness. -4 Especially, the identity of the human soul or of the universe with the Deity. -5 An aggregate, whole. -6 (In alg.) The product of the length and depth of the portions or little excavations differing in depth (Colebrooke). -Comp. -आरोपः Equalization; Kuval.

ऐक्षव a. (-वी f.) [इक्षु-अण्] Made of, or produced from, sugarcane, sugary. -वम् 1 Sugar. -2 A kind of spirituous liquor.

ऐक्षव्य a. Made of sugar-cane.

ऐक्षुक a. [इक्षु-ठञ्] 1 Suitable for sugar-cane. -2 Bearing sugar-cane. -कः A carrier of sugar-cane.

ऐक्षुभारिक a. [इक्षुभार-ठञ्] Carrying a load of sugar-canes.

ऐक्षवाक a. [इक्षवाकु-अण्] Belonging to Ikṣvāku. -कः, -कुः 1 A descendant of Ikṣvāku; सत्यमैक्षवाकः खल्वसि U. 5. -2 The country ruled by the Aikṣvākus.

ऐङ्गुद a. (-दी f.) [इङ्गुदी-अण्] Produced from the इङ्गुदी tree; ऐङ्गुदं बदरैर्मिश्रं पिण्याकं दर्भसंस्तरे Rām. 2. 103. 29. -दम् The nut of the इङ्गुदी tree.

ऐच्छिक a. (-की f.) [इच्छा-ठञ्] 1 Optional, voluntary; विकल्पो व्यवस्थितो न त्वैच्छिकः Day. B. -2 Arbitrary.

ऐड a. Ved. [इडा-अण्] 1 Containing anything refreshing; Vaj. 15. 7. -2 Containing the word (इडा) (such as a chapter). -3 Belonging to a sheep. -डः N. of Purūravas (इडाया अपत्यम्); cf. Rv. 10. 95. 18 (ऐल).

ऐडक a. (-की f.) Belonging to a sheep. -कः A species of sheep.

ऐड (ल) विडः (लः) 1 N. of Kubera. अवलम्बितैलविल-पाणिपल्लवः Śi. 13. 18. -2 The planet Mars (मङ्गल).

ऐड (ङ्) कम् A wall &c. of bones and rubbish.

ऐण a. (एण-अण्) (-णी f.) Of or belonging to an antelope (as skin, wool &c.); Y. 1. 259.

ऐणिक a. (-की f.) Hunting black antelopes, a deer-killer.

ऐण्य a. (-यी f.) [एणी-ठञ्] Produced from the black doe or from anything connected with her. ऐण्यचर्माम्बर-मर्कधामभिर्युतं जटाभिर्दृशे पुरीं विशन् Bhāg. 9. 15. 29. -यः A black antelope; a little doe (हरिणशाव); ते तानावार-यिष्यन्ति ऐणयानिव तन्तुना Mb. 5. 57. 41. -यम् A kind of coitus (रतिबन्ध).

ऐतदात्म्यम् The state of having this property or peculiarity; स य एषोऽणिमैतदात्म्यमिदं सर्वं तत्सत्यम् Ch. Up. 6. 9. 4.

ऐतरेय a. [इतरा-ठञ्] Originating from Aitareya. -यः, -यम् A descendant of Itarā (or Itara, a sage) to whom the Aitareya Brāhmaṇa and Āraṇyaka were revealed. -Comp. आरण्यकम् N. of the Āraṇyaka composed by Aitareya. -उपनिषद् N. of an Upaniṣad. -ब्राह्मणम् N. of the Brāhmaṇa composed by Aitareya (attached to the Ṛigveda and prescribing the duties of the Hotri priest) It is divided into forty Adhyāyas or eight Pañchikās.

ऐतरेयिन m. A reader of the Aitareya Brāhmaṇa.

ऐतशः N. of a Muni. -Comp. -प्रलापः N. of a section of the Atharvaveda by the above Muni (Coming after the Kuntāpa hymns).

ऐतिहासिक a. (-की f.) [इतिहास-ठञ्] 1 Traditional. -2 Historical -कः 1 An historian. -2 One who knows or studies ancient legends.

ऐतिह्यम् Traditional instruction, legendary account; ऐतिह्यमनुमानं च प्रत्यक्षमपि चागमम् Rām.; किल्लैतद्धि (ऐतिह्य is regarded as one of the Pramāṇas or proofs by the Paurāṇika as and reckoned along with प्रत्यक्ष अनुमान &c.; see अनुभव). प्रत्यक्षं हेतयोर्मूलं कृतान्तैतिह्ययोरपि Mb. 12. 218. 27; श्रुतिः प्रत्यक्षमैतिह्यमनुमानं चतुष्टयम् । प्रमाणेष्वनवस्थाना-द्विकल्पात्स विरज्यते ॥ Bhāg. 11. 19. 17. 2. Tradition -a figure of speech; Kuval. 123.

ऐदंपर्यम् Substance, scope, bearing (lit. state of being इदंपर, i. e. having this meaning, purport or scope); इदं त्वैदंपर्यम् Māl. 2. 7.

ऐदंयुगीन a. Fit for this yoke.

ऐन a. (इनः सूर्यः, तस्य इदम्) Of the sun. निर्वर्ण्य वर्णेन समानमेनं बिम्बेन बिम्बं च्युतमस्तृङ्गात् Rām. Ch. 6. 25.

ऐनसम् Sin.

ऐन्दव a. (-वी f.) [इन्दु-अण्] Lunar; ऐन्दवः प्राक्प्रकाशः Māl. 8. 1; U. 1. 34. -वः A lunar month. -वी The plant सौमराजी, -वम् 1 The asterism Mrigaśīras. -2 The Vrata called चान्द्रायण q. v.; संकरापात्रकृत्यासु मासे शोध-नमैन्दवम् Ms. 11. 126.